1920 BITWA WARSZAWSKA
POLSKIE ZWYCIĘSTWO DLA WOLNOŚCI EUROPY

1920 THE BATTLE OF WARSAW. POLISH VICTORY FOR EUROPEAN FREEDOM

Bitwa Warszawska, która rozegrała się w sierpniu 1920 r., była kulminacyjnym punktem wojny polsko-bolszewickiej, toczącej się w latach 1919–1921. Rosyjscy komuniści chcieli rozprzestrzeniać rewolucję, Polacy natomiast musieli zabezpieczyć świeżo odzyskaną niepodległość.
Starcie tych dwóch sił okazało się nieuniknione. Przed Wojskiem Polskim stanęło wielkie wyzwanie: na polach bitew nad Wisłą rozstrzygnąć się miały nie tylko losy młodego państwa polskiego, lecz także całej Europy zagrożonej bolszewicką inwazją.

The Battle of Warsaw, which took place in August 1920, was the culmination of the Polish-Bolshevik war, which was raging in the region between 1919 and 1921.
The Russian communists wanted to spread the revolution, while the Poles were forced to fight to secure their freshly regained independence, leading to the inevitable clash of the two powers. The Polish Army faced a seemingly insurmountable challenge – the fate of the young Polish state, as well as the fate of the whole Europe threatened by the Bolshevik invasion was to be decided on the battlefields on the Vistula River.

Józef Piłsudski, Naczelny Wódz i Naczelnik Państwa, 1919 r. (Narodowe Archiwum Cyfrowe)

Józef Piłsudski, Commander-in-Chief and Head of State, 1919. (National Digital Archives)

Przewodniczący Rady Komisarzy Ludowych RFSRR (Rosyjska Federacyjna Socjalistyczna Republika Radziecka) Władimir Lenin na wiecu w Moskwie, lipiec 1920 r. (Wikimedia Commons)

Chairman of the Council of People's Commissars of the Russian Soviet Federative Socialist Republic Vladimir Lenin at a rally in Moscow, July 1920. (Wikimedia Commons)

1920 BITWA WARSZAWSKA
POLSKIE ZWYCIĘSTWO DLA WOLNOŚCI EUROPY

POCZĄTEK WOJNY
THE OUTBREAK OF THE WAR

Wojna polsko-bolszewicka rozpoczęła się w styczniu 1919 r. walkami Armii Czerwonej z tzw. samoobronami kresowymi. Wiosną tego samego roku z inicjatywy Józefa Piłsudskiego Wojsko Polskie szybkim atakiem znad Niemna zdobyło Wilno. Od lata 1919 r. trwała generalna ofensywa Wojska Polskiego na wschód, wykorzystująca zaangażowanie bolszewików w wojnę domową w Rosji. W ciągu kilku miesięcy Polacy zajęli duże obszary Wołynia i Białorusi, aż po rzeki Dźwinę i Berezynę.

The Polish-Bolshevik war started in January 1919 with the skirmishes between the Red Army and partisan troops of the so-called Borderland Self-Defence. That spring, on the initiative of Marshal Józef Piłsudski, the Polish Army captured Vilnius with a quick attack launched from the Niemen River. The summer of 1919 saw the start of a general offensive of the Polish Army to the east, taking advantage of the Bolsheviks' involvement in the civil war in Russia. Within a few months, Poles managed to capture large areas of Volhynia and Belarus, reaching as far as to the Daugava and Berezina rivers.

Żołnierze 35 Pułku Piechoty na pozycji pod Łunińcem na Polesiu, lipiec 1919 r. (Centralne Archiwum Wojskowe)

Soldiers of the 35th Infantry Regiment at a position near Luninets in Polechia, July 1919. (Central Military Archives)

Wyobrażenie sowieckiego najeźdźcy pod postacią potwora, fragment polskiego plakatu propagandowego, 1919 r. (Muzeum Wojska Polskiego)

Image of a Bolshevik invader as a monster, fragment of a Polish propaganda poster, 1919. (Polish Army Museum)

Oddziały Wojska Polskiego przed katedrą w Wilnie, kwiecień 1919 r. (Narodowe Archiwum Cyfrowe)

Polish Army troops in front of the Vilnius Cathedral, April 1919. (National Digital Archives)

1920 BITWA WARSZAWSKA
POLSKIE ZWYCIĘSTWO DLA WOLNOŚCI EUROPY

Żołnierze 1 Pułku Piechoty Legionów na ciężarówce Packard podczas zagonu samochodowego na Żytomierz, kwiecień 1920 r.
(Centralne Archiwum Wojskowe)

Soldiers of the 1st Legions Infantry Regiment on a Packard truck during a spearhead car raid on Zhytomir, April 1920.
(Central Military Archives)

Bolszewicki plakat propagandowy
Czerwony prezent dla białego pana, ok. 1920 r.
(Muzeum Wojska Polskiego)

Bolshevik propaganda poster
Red gift for the White Master, circa 1920.
(Polish Army Museum)

WYPRAWA KIJOWSKA
KIEV OFFENSIVE

Wspólne zagrożenie bolszewickie zbliżyło Polskę i Ukraińską Republikę Ludową, której większość terenów zajęły wcześniej oddziały Armii Czerwonej. Józef Piłsudski 21 kwietnia 1920 r. zawarł sojusz z prezydentem URL atamanem Symonem Petlurą. Cztery dni później oddziały polskie i ukraińskie szybkim uderzeniem przełamały obronę bolszewicką na froncie południowym i w brawurowy sposób zajęły większość prawobrzeżnej Ukrainy. 9 maja w Kijowie odbyła się wspólna defilada wojsk sojuszniczych.

The common Bolshevik threat brought Poland and the Ukrainian People's Republic closer together, with the latter suffering from the occupation of the majority of its territory by the Red Army. On 21 April 1920, Józef Piłsudski formed an alliance with the President of the Ukrainian People's Republic, Ataman Symon Petliura. Four days later the Polish and Ukrainian troops with quick strike broke through the Bolshevik defence on the southern front and took over most of the right bank of Ukraine in a daring attack. On 9 May, a joint parade of allied troops took place in Kiev.

Naczelny dowódca wojsk URL Symon Petlura i dowódca 3 Armii gen. Edward Rydz-Śmigły w Kijowie, maj 1920 r.
(Biblioteka Narodowa)

Commander-in-Chief of the Ukrainian People's Republic Symon Petliura and Commander of the 3rd Army, General Edward Rydz-Śmigły in Kiev, May 1920.
(National Library)

1920 BITWA WARSZAWSKA
POLSKIE ZWYCIĘSTWO DLA WOLNOŚCI EUROPY

Polski pociąg pancerny „Śmiały", 1920 r.
(Narodowe Archiwum Cyfrowe)

"Śmiały" Polish armoured train, 1920.
(National Digital Archives)

Kawalerzysta 1 Armii Konnej Siemiona Budionnego z bolszewickiego plakatu propagandowego, 1920 r.
(Wikimedia Commons)

Cavalryman of the 1st Cavalry Army of Semyon Budyonny on a Bolshevik propaganda poster, 1920.
(Wikimedia Commons)

Żołnierze 28 Pułku Strzelców Kaniowskich w okopach nad rzeką Autą, czerwiec 1920 r.
(Centralne Archiwum Wojskowe)

Soldiers of the 28th Riflemen Regiment of Kaniow in the trenches by the Auta River, June 1920.
(Central Military Archives)

BOLSZEWICKA NAWAŁA
THE BOLSHEVIK ONSLAUGHT

Lenin i jego współpracownicy po złamaniu w Rosji oporu „białych" planowali ekspansję rewolucji na zachód. Wyprawa kijowska uprzedziła ich atak na Polskę, wkrótce jednak zebrali siły do nowej ofensywy. Na przełomie maja i czerwca 1920 r. 1 Armia Konna Siemiona Budionnego przełamała front na Ukrainie i wyszła na tyły oddziałów polskich. 4 lipca wojska bolszewickiego Frontu Zachodniego Michaiła Tuchaczewskiego zaatakowały polskie dywizje na Białorusi i zmusiły je do odwrotu.

Following the defeat of the White Army in Russia, Lenin and his supporters planned to spread the revolutionary conflagration to the west. The Kiev Offensive pre-empted the Soviet attack on Poland; however, it did not take them too long before they managed to gather forces for a new offensive. At the turn of May and June 1920. Semyon Budyonny's 1st Cavalry Army broke through the front in Ukraine and managed to attack the Polish troops from the rear. On 4 July, the troops of the Bolshevik Western Front commanded by Mikhail Tukhachevsky attacked Polish divisions in Belarus and forced them to retreat.

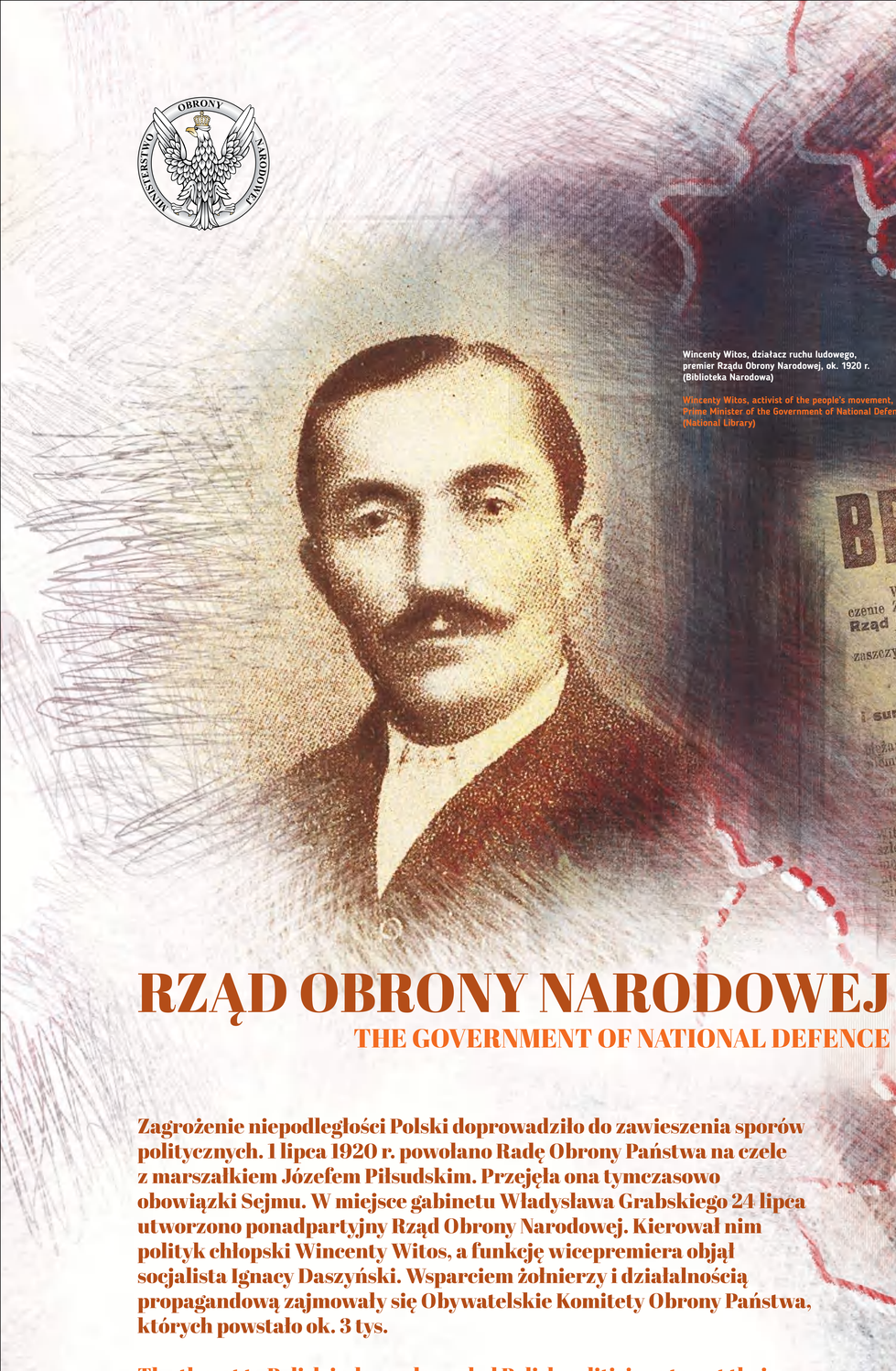

Wincenty Witos, działacz ruchu ludowego, premier Rządu Obrony Narodowej, ok. 1920 r. (Biblioteka Narodowa)

Wincenty Witos, activist of the people's movement, Prime Minister of the Government of National Defence, circa 1920. (National Library)

RZĄD OBRONY NARODOWEJ

THE GOVERNMENT OF NATIONAL DEFENCE

Zagrożenie niepodległości Polski doprowadziło do zawieszenia sporów politycznych. 1 lipca 1920 r. powołano Radę Obrony Państwa na czele z marszałkiem Józefem Piłsudskim. Przejęła ona tymczasowo obowiązki Sejmu. W miejsce gabinetu Władysława Grabskiego 24 lipca utworzono ponadpartyjny Rząd Obrony Narodowej. Kierował nim polityk chłopski Wincenty Witos, a funkcję wicepremiera objął socjalista Ignacy Daszyński. Wsparciem żołnierzy i działalnością propagandową zajmowały się Obywatelskie Komitety Obrony Państwa, których powstało ok. 3 tys.

The threat to Polish independence led Polish politicians to put their differences and disputes aside. On 1 July 1920, the Council of National Defence was established, headed by Marshal Józef Piłsudski, which temporarily took over the duties of the Sejm. Soon after, on 24 July, Władysław Grabski's cabinet was replaced by a non-partisan Government of National Defence, led by a peasant politician Wincenty Witos, with socialist Ignacy Daszyński as a Deputy Prime Minister. Meanwhile, approximately 3,000 Civic Committees of National Defence supported the military and carried out propaganda activities.

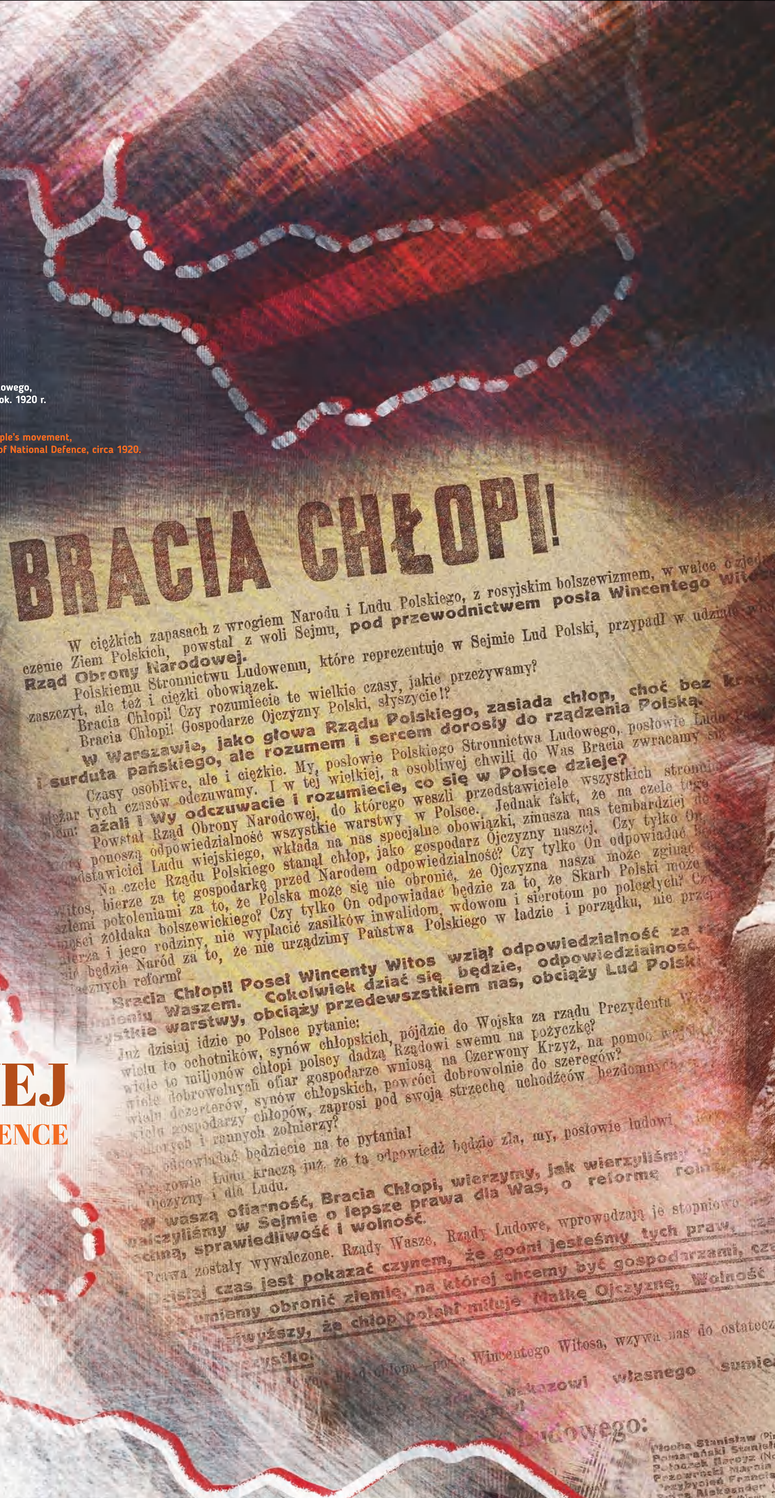

BRACIA CHŁOPI!

W ciężkich zapasach z wrogiem Narodu i Ludu Polskiego, z rosyjskim bolszewizmem, w walce o zjed
czenie Ziem Polskich, powstał z woli Sejmu, **pod przewodnictwem posła Wincentego Witos**
Rząd Obrony Narodowej.
Polskiemu Stronnictwu Ludowemu, które reprezentuje w Sejmie Lud Polski, przypadł w udziale
zaszczyt, ale też i ciężki obowiązek.
Bracia Chłopi! Czy rozumiecie te wielkie czasy, jakie przeżywamy?
Bracia Chłopi! Gospodarze Ojczyzny Polski, słyszycie!?
W Warszawie, jako głowa Rządu Polskiego, zasiada chłop, choć bez kr
i surduta pańskiego, ale rozumem i sercem dorosły do rządzenia Polską.
Ciężar
Czasy osobliwe, ale i ciężkie. My, posłowie Polskiego Stronnictwa Ludowego, posłowie Lud
polski **ażali i Wy odczuwacie i rozumiecie, co się w Polsce dzieje?**
Powstał Rząd Obrony Narodowej, do którego weszli przedstawiciele wszystkich stronnictw
ponoszą odpowiedzialność wszystkie warstwy w Polsce. Jednak fakt, że na czele tego
przedstawiciel Ludu wiejskiego, wkłada na nas specjalne obowiązki, zmusza nas tembardziej do
Na czele Rządu Polskiego stanął chłop, jako gospodarz Ojczyzny naszej. Czy tylko On
Witos, bierze za tę gospodarkę przed Narodem odpowiedzialność? Czy tylko On odpowiadać
ziemi pokoleniami za to, że Polska może się nie obronić, że Ojczyzna nasza może zginąć
ności żołdaka bolszewickiego? Czy tylko On odpowiadać będzie za to, że Skarb Polski może
ierza i jego rodziny, nie wypłacić zasiłków inwalidom, wdowom i sierotom po poległych? Czy
nie będzie Naród za to, że nie urządzimy Państwa Polskiego w ładzie i porządku, nie przeprowadzi
ecznych reform?
Bracia Chłopi! Poseł Wincenty Witos wziął odpowiedzialność za
ieniu Waszem. Cokolwiek dziać się będzie, odpowiedzialność
zystkie warstwy, obciąży przedewszystkiem nas, obciąży Lud Polski
Już dzisiaj idzie po Polsce pytanie:
wielu to ochotników, synów chłopskich, pójdzie do Wojska za rządu Prezydenta W
wiele to miljonów chłopi polscy dadzą Rządowi swemu na pożyczkę?
wiele dobrowolnych ofiar gospodarze wniosą na Czerwony Krzyż, na pomoc
wiele dezerterów, synów chłopskich, powróci dobrowolnie do szeregów?
wielu zospodarzy chłopów, zaprosi pod swoją strzechę uchodźców bezdomnych
chorych i rannych żołnierzy?
Na odpowiadać będziecie na te pytania!
Posłowie Ludu kraczą już, że tą odpowiedź będzie zła, my, posłowie ludowi
ojczyzny i dla Ludu.
W waszą ofiarność, Bracia Chłopi, wierzymy, jak wierzyliśmy
ciną, sprawiedliwość i wolność.
wierzyliśmy w Sejmie o lepsze prawa dla Was, o reformę rolną
Prawa zostały wywalczone. Rządy Wasze, Rządy Ludowe, wprowadzają je stopniowo
Nadszedł czas jest pokazać czynem, że godni jesteśmy tych praw, czas
umiemy obronić ziemię, na której chcemy być gospodarzami, czas
wyższy, że chłop polski miłuje Matkę Ojczyznę, Wolność i N
wszystko.
Wzywa chłopa - posła Wincentego Witosa, wzywa nas do ostatecznego
Nakazowi własnego sumienia
ludowego:

Odezwa Polskiego Stronnictwa Ludowego do chłopów, sierpień 1920 r. (Biblioteka Narodowa)

Proclamation of the Polish People's Party to the peasants, August 1920. (National Library)

Członkowie Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski (Polrewkomu), sierpień 1920 r. Był to utworzony przez bolszewików ośrodek polityczny, mający sprawować władzę w zdobytej Polsce. W środkowym rzędzie drugi od lewej Fe liks Dzierżyński, obok Julian Marchlewski i Feliks Kon (Wikimedia Commons)

Members of the Provisional Polish Revolutionary Committee, August 1920. It was a political centre established by the Bolsheviks, which was to rule in Poland after the Soviet conquest. Felix Dzerzhinsky can be seen in the middle row, second from the left, next to Julian Marchlewski and Feliks Kon (Wikimedia Commons)

Jan Kowalewski, wywiadowca i kryptolog.
Fotografia z końca lat 20.
(Narodowe Archiwum Cyfrowe)

Jan Kowalewski, intelligence officer and cryptologist.
A photo from the 1920s.
(National Digital Archives)

Polscy żołnierze z radiostacją dywizyjną E-10, ok. 1919-1924 r.
(Narodowe Archiwum Cyfrowe)

Polish soldiers with an E-10 divisional radio station, zcirca 1919-1924.
(National Digital Archives)

Fragment polskiego plakatu propagandowego *Potwór bolszewicki*, ok. 1920 r.
(Biblioteka Narodowa)

Fragment of *The Bolshevik Monster* Polish propaganda poster, circa 1920.
(National Library)

WOJNA W ETERZE

WAR IN THE INFORMATION SPHERE

Wkrótce po odzyskaniu niepodległości w Wojsku Polskim powstały komórki radiowywiadu, tworzone przez specjalistów z dawnych armii zaborczych. Dzięki ich pracy Józef Piłsudski dysponował informacjami na temat sytuacji w Rosji. W sierpniu 1919 r. por. Jan Kowalewski złamał pierwszą zaszyfrowaną depeszę bolszewicką. Podczas wojny polscy kryptolodzy odczytali kilka tysięcy depesz wroga, dzięki czemu zdobyli cenną wiedzę o działaniach Armii Czerwonej i przyczynili się w ten sposób do zwycięstwa pod Warszawą.

Shortly after regaining independence, the Polish Army established its radio-intelligence units, which were staffed by experts from the former partitioning armies. Thanks to their work, Józef Piłsudski had current information on the situation in Russia. In August 1919, Lieutenant Jan Kowalewski broke the first encrypted Bolshevik dispatch. During the war, Polish cryptologists managed to read thousands of the enemy's messages, which allowed them to gain valuable knowledge about the Red Army's activities. This significantly contributed to the Polish victory in the battle of Warsaw.

1920 BITWA WARSZAWSKA
POLSKIE ZWYCIĘSTWO DLA WOLNOŚCI EUROPY

Grupa polskich pilotów w pobliżu francuskiego samolotu Caudron G.III, 1920 r.
(Centralne Archiwum Wojskowe)

Group of Polish pilots near the French Caudron G.III plane, 1920.
(Central Military Archives)

Członkowie Straży Obywatelskiej (ochotniczej służby porządkowej), Warszawa, 1920 r.
(Centralne Archiwum Wojskowe)

Members of the Civic Guard (volunteer security service), Warsaw, 1920.
(Central Military Archives)

Żołnierz Armii Czerwonej na bolszewickim plakacie propagandowym *Bohaterze, na Warszawę!*
(Muzeum Wojska Polskiego)

Soldier of the Red Army on the *Hero, to Warsaw!* Bolshevik propaganda poster.
(Polish Army Museum)

WSZYSCY NA FRONT!
EVERYBODY TO THE FRONT!

W obliczu marszu Armii Czerwonej na Warszawę sięgnięto po środki nadzwyczajne. 3 lipca marszałek Piłsudski wezwał do ochotniczego wstępowania do wojska, a pięć dni później powołano Inspektorat Armii Ochotniczej z gen. Józefem Hallerem na czele. Dzięki tym działaniom armię zasiliło 105 tys. ochotników – często słabo wyszkolonych, ale pełnych ducha walki. Wśród zgłaszających się było wielu młodych ludzi (harcerzy, studentów i uczniów), a także 2,5 tys. kobiet z Ochotniczej Legii Kobiet.

The march of the Red Army on Warsaw led Poland to take extraordinary measures. On 3 July, Marshal Piłsudski called upon volunteers to join the army, followed by the establishment of the General Inspectorate of the Volunteer Army, headed by General Józef Haller at the helm just five days later. Thanks to these efforts, the military managed to recruit 105,000 volunteers, who might have been poorly trained, but exhibited great morale. The ranks of volunteers included many young people (scouts, university and school students), as well as more than 2,500 women from the Women's Volunteer Legion.

1920 BITWA WARSZAWSKA
POLSKIE ZWYCIĘSTWO DLA WOLNOŚCI EUROPY

Sztab 5 Armii nad mapą, sierpień 1920 r. Z lewej na pierwszym planie dowódca armii gen. Władysław Sikorski (Centralne Archiwum Wojskowe)

Staff of the 5th Army standing over the map, August 1920. On the left, in the foreground – the commander of the army, General Władysław Sikorski (Central Military Archives)

Michaił Tuchaczewski, dowódca bolszewickiego Frontu Zachodniego (Wikimedia Commons)

Mikhail Tukhachevsky, Commander of the Bolshevik Western Front (Wikimedia Commons)

Sowiecka łaczanka (wóz konny z zamontowanym karabinem maszynowym) na obrazie Mitrofana Grekowa, 1933 r. (Wikimedia Commons)

Soviet *tachanka* (horse cart with a machine gun installed on it) in the painting by Mitrofan Grekov, 1933. (Wikimedia Commons)

„Pancerna pięść" Wojska Polskiego – – francuski czołg Renault FT-17, (Centralna Biblioteka Wojskowa)

The "armoured fist" of the Polish Army – – French tank Renault FT-17 (Central Military Library)

BITWA NAD WISŁĄ
THE BATTLE ON THE VISTULA RIVER

W sierpniu wojska Tuchaczewskiego były gotowe do ataku na Warszawę. Bolszewicki dowódca częścią sił uderzył bezpośrednio na stolicę Polski, główne natarcie skierował natomiast na północ od miasta, chcąc obejść je od zachodu. Na tym kierunku nieprzyjaciela powstrzymywała 5 Armia gen. Władysława Sikorskiego, tocząca zażarte walki nad Wkrą, pod Nasielskiem i Ciechanowem. Armia Czerwona dotarła aż do Brodnicy oraz mostów we Włocławku i Płocku, zaciekle bronionych przez żołnierzy i cywilów.

In August, Tukhachevsky's army was ready to launch an attack on Warsaw. The Bolshevik commander ordered some of his troops to attack the capital of Poland directly, while leading the majority to the north, trying to encircle the city from the west. This is where the 5th Army, headed by General Władysław Sikorski stopped his advance in a fierce battle on the Wkra River, as well as near Nasielsk and Ciechanów. The Red Army managed to reach Brodnica and bridges in Włocławek and Płock, valiantly defended by soldiers and civilians.

1920 BITWA WARSZAWSKA
POLSKIE ZWYCIĘSTWO DLA WOLNOŚCI EUROPY

Polscy żołnierze z karabinem maszynowym na pozycji obronnej, okolice Starej Miłosnej, sierpień 1920 r. (Centralne Archiwum Wojskowe)

Polish soldiers with a machine gun, manning a defensive position near Stara Miłosna, August 1920. (Central Military Archives)

Śmierć księdza Ignacego Skorupki, reprodukcja obrazu Romana Bratkowskiego (Centralna Biblioteka Wojskowa)

Death of Father Ignacy Skorupka, copy of Roman Bratkowski's painting (Central Military Library)

Żołnierz Armii Czerwonej (Biblioteka Narodowa)

Soldier of the Red Army (National Library)

U WRÓT WARSZAWY
AT THE GATES OF WARSAW

12 sierpnia czołówki bolszewickie rozpoczęły atak na Warszawę. Napastnicy w początkowych dwóch dniach zdobyli pierwszą linię obrony i szturmowali drugą. Przełomowy okazał się 14 sierpnia, gdy pod Ossowem niedobitki oraz ochotnicy z 236 Pułku Piechoty (wśród nich ks. Ignacy Skorupka) swoim kontratakiem wstrzymali czerwonoarmistów na kilka godzin. W nocy 10 Dywizja Piechoty zlikwidowała wyłom pod Wólką Radzymińską, a w ciągu kolejnego dnia Polacy odbili Radzymin. Napór wroga został powstrzymany.

On 12 August, the Bolshevik vanguarde started their attack on Warsaw. In the first two days, the attackers managed to get through the first line of defence and launched an assault on the second one. The breakthrough came on 14 August, when the survivors and volunteers from the 236th Infantry Regiment (among them Fr. Ignacy Skorupka) managed to counter-attack and stop the progress of the Red Army for a few hours near Ossów. At night, the 10th Infantry Division defended the breakthrough near Wólka Radzymińska, and on the following day the Poles took Radzymin back. The enemy onslaught has been stopped.

1920 BITWA WARSZAWSKA
POLSKIE ZWYCIĘSTWO DLA WOLNOŚCI EUROPY

Józef Piłsudski w Belwederze, ok. 1920 r.
(Narodowe Archiwum Cyfrowe)

Józef Piłsudski at the Belweder, circa. 1920.
(National Digital Archives)

Żołnierze 1 Pułku Piechoty Legionów podczas ofensywy na Białystok, sierpień 1920 r.
(Centralne Archiwum Wojskowe)

Soldiers of the 1st Legions Infantry Regiment during the Białystok offensive, August 1920.
(Central Military Archives)

Pokonany żołnierz bolszewicki z plakatu Władysława Skoczylasa Józef Piłsudski, 1920 r.
(Biblioteka Narodowa)

The defeated Bolshevik soldier from the Józef Piłsudski poster by Władysław Skoczylas, 1920.
(National Library)

DECYDUJĄCY MANEWR
THE WINNING MANOEUVRE

W tym czasie marszałek Józef Piłsudski przygotowywał zwrot zaczepny Wojska Polskiego. Wiedząc o słabości lewego skrzydła wroga, skierował tam uderzenie Frontu Środkowego gen. Edwarda Rydza-Śmigłego. Znad Wieprza, z rejonu Dęblina i Lubartowa, 16 sierpnia do ataku na północ ruszyło pięć dywizji piechoty i dwie brygady jazdy. Rozbiły one słabą Grupę Mozyrską i wyszły na skrzydło i tyły bolszewików. Polski atak na całym froncie doprowadził do otoczenia i rozbicia ok. 70% wojsk Tuchaczewskiego.

Meanwhile, Marshal Józef Piłsudski was preparing an offensive manoeuvre of the Polish Army. Made aware of the weakness of the enemy forces' left flank, he ordered the Central Front led by General Edward Rydz-Śmigły to attack there. On 16 August, five infantry divisions and two cavalry brigades set off to the north from the Wieprz River, from the Dęblin and Lubartów region, to launch an attack. They managed to destroy the weak Mozyr Group, which allowed them to flank and get to the rear of the Bolshevik army. The Polish attack along the entire front has led to the encirclement and destruction of about 70% of Tukhachevsky's units.

1920 BITWA WARSZAWSKA
POLSKIE ZWYCIĘSTWO DLA WOLNOŚCI EUROPY

Marszałek Józef Piłsudski odznacza oficerów (m.in. generała Tadeusza Rozwadowskiego) Orderem Wojskowym Virtuti Militari V klasy, Warszawa, 14 września 1920 r. (Narodowe Archiwum Cyfrowe)

Marshal Józef Piłsudski decorates officers (including General Tadeusz Rozwadowski) with the 5th Class Cross of the War Order of Virtuti Militari, Warsaw, 14 September 1920. (National Digital Archives)

Siemion Budionny, dowódca bolszewickiej 1 Armii Konnej (Wikimedia Commons)

Semyon Budyonny, commander of the Bolshevik 1st Cavalry Army (Wikimedia Commons)

Polska kawaleria w Wilnie, październik 1920 r. (Centralne Archiwum Wojskowe)

Polish cavalry in Vilnius, October 1920. (Central Military Archives)

OSTATNIE BITWY
FINAL BATTLES

Sukces pod Warszawą dał Polakom nową energię. W ostatnich dniach sierpnia pod Zamościem udało się powstrzymać 1 Armię Konną Budionnego, a następnie rozbić ją w wielkim starciu kawaleryjskim pod Komarowem. 20 września rozpoczęła się bitwa nad Niemnem, podczas której Polacy ponownie rozgromili siły Tuchaczewskiego. Sukcesy te doprowadziły do zajęcia Wołynia i Białorusi, a 8 października pod pretekstem „buntu" oddziały gen. Lucjana Żeligowskiego odbiły z rąk Litwinów Wilno.

The victory in the battle of Warsaw granted new energy for the Poles. In the last days of August, they managed to stop the advance of Budyonny's 1st Cavalry Army, followed by a decisive victory over it in a great cavalry clash near Komarowo. 20 September saw the start of the battle on the Niemen River, as a result of which Poles once again defeated Tukhachevsky's forces. These successes led to the occupation of Volhynia and Belarus, and on 8 October, troops led by General Lucjan Żeligowski managed to capture Vilnius from the Lithuanians under the guise of a rebellion.

1920 BITWA WARSZAWSKA
POLSKIE ZWYCIĘSTWO DLA WOLNOŚCI EUROPY

Polska delegacja z przewodniczącym Janem Dąbskim (w środku) podczas rokowań w Rydze, 1921 r. (Biblioteka Narodowa)

Polish delegates with chairman Jan Dąbski (in the middle) during peace talks in Riga, 1921. (National Library)

Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Mińsku w terminie dwudziestu pięciu dni od dnia podpisania Traktatu niniejszego.

Wszędzie, gdzie w Traktacie niniejszym lub w jego załącznikach wymienia się jako termin chwilę ratyfikacji Traktatu Pokojowego, rozumie się przez to chwilę wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

Na dowód czego pełnomocnicy obu układających się stron własnoręcznie podpisali Traktat niniejszy i opatrzyli go swemi pieczęciami.

Sporządzono i podpisano w Rydze dnia osiemnastego marca tysiąc dziewięćset dwudziestego pierwszego roku.

Ostatnia strona traktatu ryskiego z pieczęciami i podpisami stron (Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych)

The last page of the Treaty of Riga with seals and signatures of the parties (Archives of the Ministry of Foreign Affairs)

ZWYCIĘSTWO!
VICTORY!

Zawieszenie broni na froncie polsko-bolszewickim weszło w życie 18 października 1920 r. Negocjacje dyplomatyczne toczyły się przez najbliższe miesiące w Rydze, gdzie 18 marca 1921 r. zawarto traktat pokojowy. Wyznaczał on granicę II Rzeczypospolitej na Kresach Wschodnich, a także nakazywał bolszewikom zwrot zagrabionych w przeszłości dzieł sztuki i archiwów oraz umożliwienie repatriacji Polaków z Rosji. Polska kończyła wojnę o niepodległość zdecydowanym zwycięstwem.

The ceasefire on the Polish-Bolshevik front came into force on 18 October 1920. Diplomatic negotiations took place over the following months in Riga, where a peace treaty was concluded on 18 March 1921. The new treaty established the border of the Second Polish Republic in the Eastern Borderlands and ordered the Bolsheviks to return the works of art and archives seized in the past by Russia, as well as to allow repatriation of Poles from Russia. Poland emerged victorious from the War for Independence.

Polscy repatrianci na Dworcu Gdańskim w Warszawie, 1921 r. (Centralne Archiwum Wojskowe)

Polish repatriates at the Gdański Railway Station in Warsaw, 1921. (Central Military Archives)

Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej
ul. ks. Ignacego Mościckiego 1
00-909, tel. 261 795 327

AUTHORS: Tomasz Leszkowicz, Mateusz Napieralski | GRAPHIC DESIGNER: Przemysław Przybylski | EDITOR: Hanna Bajan-Jaskółowska, Katarzyna Wasylik-Komenduła